

számára: kísérleti előadások tartását és klasszikusok olvasását. Fizikai önképzőkör nevet adhatná e két munkásságnak, amelyek közül az elsónél az a feladat, hogy a tanuló a fizika valamelyik fejezetéről kísérletekkel megvilágított rövid előadást tartson és társainak az előadás után felvetett idevonatkozó kérdéseire felvilágosításokat adjon. A másik feladatban, klasszikus művek olvasásában és megbeszélésében kerülték a nagyon elvont munkákat, ezért inkább olyanokat olvastak, amelyek a csil'agászat körébe vágnak. Az olvasottak tárgyalása során igen sokszor volt alkalom általános kérdések megbeszélésére. A tanítók munkásságának van ezeken kívül még egy köre: eszközök készítése. Az e téren elért eredményeknek szép elismerése az a díszoklevél, amelyet a tanulók a maguk-készítette fizikai eszközök gyűjteményével a brüsszeli világkiállításon nyertek.

Johannesson megoldása nem az ideális, már csak azért sem, mert nem terjeszkedik ki valamennyi tanulóra. De sokat tanulhatunk tőle abban, hogy a tanulók egyéniségéhez alkalmazkodva, hogyan lehet a tanulók gyakorlatait a lelkük gazdagítására felhasználni. A gyakorlatok nevelő értékének kiaknázásában Johannesson igazán szép és követésre méltó eredményeket ért el. K—n.

KÜLFÖLDI SZAKLAPOK.

Pädagogisches Archiv. Monatschrift für Erziehung, Unterricht und Wissenschaft. Unter Mitwirkung von Fachgelehrten und Schulmännern, herausgegeben von *J. Ruska*. Leipzig, 1911. LII. Jahrgang.

Harmadik füzet (március): *Paul Ziertmann*, Az amerikai collegeben folyó életről. — *Dr. Heinrich Schnell*, A poroszországi fiú-középiskolák igazgatói és tanárai számára kiadott új szolgálati utasítások politikai, társadalmi és pedagógiai jelentősége. — *Professor Dr. Richard Ponickau*, Béke a földön?

Negyedik füzet (április): *Professor Dr. Karl Ott*, A jelenkor német nyelve és a középiskolák utolsó osztályának német nyelvi oktatása. — *Professor Otto Hesse*, A tornatanítás a poroszországi középiskolákban. — *Dr. Johannes Moeller*, A természettudományi tanulógyesületék és ifjúsági könyvtárak kérdéséhez. — *Hugo Otto Zimmer*, Természettudományos ifjúsági könyvtárak.

*

Zeitschrift für Philosophie und Pädagogik. Herausgegeben von *O. Flügel, K. Just* und *W. Rein*. Langensalza, 1910—11. XVIII. Jahrgang.

Hatodik füzet (március): *Dr. G. Bagier*, Herbart és a zene (hatodik közlemény). — *Levêque*, Egy angol erdei iskola. — *Max Döring*,

Az osztályozás kérdéséhez. — *Fr. Franke*, Tárgyalás az állampolgári nevelésről.

Hetedik füzet (április): *Dr. G. Bagier*, Herbart és a zene (hetedik közlemény). — *Th. Franke*, Neveljen az iskola hű állampolgárokat. — *Prof. Dr. E. Thrändorf*, Új tanterv a vallástan középiskolai tanításához. — *Max Reiniger*, Jelentés a «Verein für Herbartische Pädagogik in Rheinland und Westfalen» 52. közgyűléséről. — *Willibald Klatt*, Javaslat a bevezetőiskolák tanítási eljárásának reformjához.

*

Archiv für die gesamte Psychologie. Herausgegeben von *E. Meumann* und *W. Wirth*. XX. Band. Leipzig, 1911.

Harmadik füzet: *C. Minnemann*, Vizsgálódások a fény- és hangnemek különbségére és észrevevésének sebességére vonatkozólag.

*

Zeitschrift für pädagogische Psychologie und experimentelle Pädagogik. Herausgegeben von *E. Meumann* und *O. Scheibner*, unter redaktioneller Mitwirkung von *A. Fischer* und *H. Gaudig*. Leipzig, 1911. XII. Jahrgang.

Harmadik füzet (március): *Eduard Claparède*, Az állatok lélektanának jelentősége a pedagógia szempontjából. — *Dr. A. Huther*, Az idegen nyelvű fordítás lélektanához. — *Dr. A. Fischer*, Szakképzés és általános képzés. — *T. Markarianz*, Az első kísérleti pedagógiai kongresszus Oroszországban.

*

Pädagogische Studien. Herausgegeben von Schulrat *Dr. M. Schilling*. XXXII. Jahrgang. Dresden-Blasewitz, 1911.

Második füzet: *E. H. Wohlrab*, Mózes és Hammurabi. — *Dr. P. Dietering*, Az «általános képzés» fogalma és jelentősége az újabb pedagógiában (befejező közlemény). — *Dr. Hans Zimmer*, A Herbartra vonatkozó kutatások az 1910. évben. — *Dr. E. Wilk*, A számrendszer számozási módszeréhez. — *W. Pütz*, A vallástanítás reformjához az alsó fokon. — *P. G. Schäfer*, A tanítóképzők tornaügyének szervezése.

*

Zeitschrift für Kinderforschung, mit besonderer Berücksichtigung der pädagogischen Pathologie. Im Verein mit *Dr. G. Anton* und *Dr. E. Martinak* herausgegeben von *J. Trüper* u. *Chr. Ufer*, Langensalza, 1910—11. XVI. Jahrgang.

Hatodik füzet (március): *Dr. Michael Cohn*, Gyermekek veresége és masochismus. — *Backhausen*, A menhelyi nevelésre képző tanfolyam (befejező közlemény). — *Lina Prengel*, Adalék egy abnormis hároméves fiú fejlődéséhez.

*

Neue Bahnen. Zeitschrift für Erziehung und Unterricht. Herausgegeben von *E. Hiemann, F. Lindemann, R. Schulze*, Lehrer in Leipzig XXII. Jahrgang. Leipzig, 1910—11.

Hatodik füzet (március): *A. Cl. Scheiblhuber*, A részletek a történelmi oktatásban. — *Dr. Wehnert*, Bevezetés az apostolok történetébe, érettebb tanulók számára. — *Th. Neumann*, Az osztrák iskolai küzdelem. — *N. Widmann*, Az orvos beszélt — a pedagógusok vizsgázhatnak. — *M. Nietzsche*, Korunk eseményei és munkaoktatás. — *Karl Keiser*, A germán ősidőkből. — *R. Sieber*, Földrajz.

*

Die Deutsche Schule. Monatsschrift. Herausgegeben im Auftrage des Deutschen Lehrervereins von *Robert Rissmann*. Leipzig u. Berlin, 1911. XVI. Jahrgang.

Harmadik füzet (március): *Prof. Dr. Oskar Messner*, A pedagógia pedagógiája. — *Dr. Ernst Weber*, Egy új pedagógiai tankönyv. — *Hans Plecher*, A gyermek produktív munkája. — *Dr. Ernst Schultze* A japán közoktatásügy kiállítása.

*

Zeitschrift für Jugendwohlfahrt, Jugendbildung, Jugendkunde. Der Säemann. Herausgegeben im Auftrage der deutschen Zentrale für Jugendfürsorge Berlin und der Lehrervereinigung für die Pflege der künstlerischen Bildung. Hamburg. II. Jahrgang. Berlin-Leipzig, 1911.

Második füzet (február): *Dr. H. Lindenau*, Állampolgári nevelés és az ifjúság jóléte. — *Prof. R. Lehmann*, Állampolgári nevelés. — *Dr. Karl Kormann*, Állampolgári nevelés a német diákságban. — *Dr. Adolf Hedler*, Az állampolgári nevelés jelenlegi állapota. — *Elisabeth Gnauck Kühne*, A leányok állampolgári nevelése. — *Margarete Freuge*, A leányiskola feladatai az állampolgári nevelés számára. — *W. Classen*, Az ifjúsági egyesület, a jövő polgáriskolája. — *Dr. Fritz Roeder*, Az állampolgári képzés és nevelés egyesülete. — *Carl Götze*, A népneveléshez. — *Dr. A. Fischer*, A társadalmi tudat fejlődése a gyermekkorban és ifjúságban. — *Dr. A. Schrag*, A polgári oktatás Svájcban. — *Wilhelm Müller*, Az iskolaváros.

*

Lehrproben und Lehrgänge aus der Praxis der höheren Lehranstalten. Herausgegeben unter Mitwirkung bewährter Schulmänner von *Prof. D. Dr. W. Fries* und *Prof. Dr. Rud Menge*. Halle a. d. S. 1911.

Második füzet: *Professor Waldeck*, Exempla docent. — *Dr. A. Huther*, Antigone alapeszméje. — *Professor Dr. R. Jordan*, A három drámai egység középfokon való tárgyalásának kérdéséhez. — *Professor R. Windel*, Az egyháztörténeti oktatás a felső fokon. — *Professor Dr. Rindfleisch*, A perikleusi kor tárgyalása a történelem tanításában. — *Dr*

Forstmann, Az angol romantika bevezetéséhez. — *Dr. Dirchs*, Tanmenet a szóban adott egyenletek módszeres tárgyalásához. — *Professor Otto Schütte*, Helyettesítési óra a *primában*. — *Dr. Trusen*, A középiskola feladata a ponyvairodalom elleni küzdelemben. — *Dr. Fritzsche*, Poroszország középiskolái az 1900—1910. évtizedben. — *Dr. Brand*, Hogyan tanulják megkülönböztetni a fut. act.-ot a præs. pass.-tól az első gimnázisták?

*

Neue Jahrbücher für das klassische Altertum, Geschichte und Deutsche Literatur und für Pädagogik. Herausgegeben von *Johannes Ilberg* und *Bernhard Gerth*. Leipzig und Berlin, 1911. XIV. Jahrgang. XXVIII. Band.

Harmadik füzet (március): *Prof. Dr. Wilhelm Knögel*, Modern problémák Tacitusnak a szónoklatára való beszélgetésében. — *Dr. Max Preitz*, A felszabadító háborúk költészete a középiskolában. — *Prof. Dr. Heinrich Gebler*, Az iskolai tápintézet, mint a tanárjelöltek pedagógiai képzésének eszköze. — *Dr. Hans Lamer*, Külön iskolák a kiváló tehetségek számára.

*

Frauenbildung. Zeitschrift für die gesamten Interessen des weiblichen Unterrichtswesens. Herausgegeben von *Prof. Dr. J. Wychgram*. Leipzig und Berlin, 1911. X. Jahrgang.

Harmadik füzet (március): *Anna Sick*, Svéd gimnasztikai és német tornázás. — *Professor Richard Harnesthal*, Festina lente! A leányiskolák kezdő latin tanításáról. — *Eleonore Lemp*, Olvasókönyv és munkafeladatok.

*

Zeitschrift für das Realschulwesen. Herausgegeben und redigiert von *Emanuel Czuber*, *Adolf Bechtel* und *Moritz Glöser*. Wien, 1911. XXXVI. Jahrgang.

Harmadik füzet (március): *Kemény Ferenc*, Mintaszerű középiskola terve. — *Anton Nagele*, Új emlékirat- és anekdotairódalom. — Nemzetközi nevelés- és iskolaügy felvilágosító iroda.

*

Österreichische Mittelschule. Redigiert von *Professor Josef Hickl*, *Prof. Alois Neisser*, *Prof. Romuald Wurzer*, *Prof. Eduard Schušcik*, *Prof. Josef Hinterleitner*, und *Prof. Franz Ingrisch*. XXV. Jahrgang. Wien, 1911.

Második füzet: *Heinrich Druzovič*, A középiskolai énektanítás reformjához. — *Gebhard Schatzmann*, A beszélőgép alkalmazásáról a tanításban. — *Prof. Rudolf Boeck*, A «*Goldenes Kreuz*» egyesület és jótékonyági intézményei. — *Prof. W. Nowak*, Jelentés az ifjúsági iratok kiállításáról. — *Prof. Dr. Samuel Spitzer*, A nem-kötelező angol és francia oktatás a gimnáziumban.

*

Pädagogische Blätter. Zeitschrift für Lehrerbildung und Schulaufsicht. Begründet durch *Karl Kehr*. Unter Mitwirkung einer Anzahl Schulmänner herausgegeben von *Karl Muthesius*. XLI. Jahrgang. Gotha, 1911.

Harmadik füzet (március): *Kabisch*, Tanfelügyelet, tanítóképzés és államias érzület. — *Dalida*, A tanítójelöltek bevezetése a tanítás gyakorlatába és a gyakorlóiskola létérdekei. — *Meyer*, A jövő néptanítónak állampolgári nevelése (befejező közlemény).

Negyedik füzet (április): *Krahe*, Gyakorlati nevelésről. — *Muthesius*, A tanítójelöltek bevezetése a tanítás gyakorlatába. — *Lepzien*, A tanítóképző intézet gyakorló iskolája és a tanítójelöltek gyakorlati képzése egy hamburgi intézetben. — *Volkmer*, Pedagógiai lelkiismeretem megvizsgálása az ezidei második tanítóvizsgálatok után. — Keményen ütköznek össze a dolgok a térben. — Dr. *S. Rauh*, A tanító egyéniségének jogáról. — *Anton Kollitsch*, Útravaló a hivatásra és az életre. — A tanítónői pálya zsufoltága.

*

L'Éducation. Revue trimestrielle illustrée d'éducation familiale et scolaire. Directeur: *Georges Bertier*, III-e Année. Paris. 1911.

Első szám (március): *P. Chauvet*, A természettudományok konkrét és nevelő tanítása. — *Ed. Cuny*, Tolsztoj és a jasznája-poljánai iskola. — *L. J. Mercier*, Francis Wayland Parker és iskolája. — *A. Dangeuger*, A zene hozzáférhetővé mindenki számára.

*

Revue internationale de l'Enseignement publiée par la Société de l'Enseignement Supérieur. Rédacteur en chef: *François Picavet*. Paris, 1911. XXXI. Année. Vol. LXI.

Harmadik szám (március): *L. Leclère*, Belgium, a flamand egyetem. — *G. Paillard*, A felsőfokú kereskedelmi tanfolyamok a neufchateli egyetemen. — *B. Bourdon*, A rennes-i egyetem új lélektani laboratoriuma. — *Fernand Levy-Wogue*, A latin a középiskolában. — *Desdevises du Dezert*, A elermont-ferrandi egyetem irodalmi házának új felszerelése. — *Contamine de la Tour*, A gazdasági nevelés Argentínában. — *Léon Morel*, Auguste Angelier. — *Pernet*, A szentpétervári egyetem krónikája. — *Procureur*, Amerikai egyetemek. — *J. Toutain*, A francia egyetemek humanus fakultásainak tudományos működése.

*

Revue Universitaire. Éducation-Enseignement-Administration etc. Secrétaire général: *Gustave Reynier*, Paris. 1911. XX. Année.

Harmadik szám (március): *Félix Hémon*, Tanári szakvizsgálatok a humaniorákból 1910-ben. — *Émile Renauld*, A szabad előadás elbírálása. — *R. C.* Az ösztöndíjak és az ösztöndíjasok. — *Hubert Bourgin*, Az oktatás semlegessége és monopoliuma. — *Paul Crouzet*, A pedagógiai

élet. — *Hanne P. Crouzet-Ben-Aben*, Középfokú leányiskolai értesítő. — *André Balz*, Havi krónika.

*

Revue Pédagogique. Publication Mensuelle. Paris 1911. Nouvelle série. Tome LVIII.

Második szám (február): *Gabriel Compayré*, A pedagógia filozófiai alapelvei. — *Émile Hovelague*, Jules Tannery. — *Charles Chabot*, A pedagógiai könyvek szemléje. — *Edmond Perrier*, Az oceanográfia. — *M. Roustan*, Az elemi oktatás Fortoultól-Duruyig; Rouland miniszter (1856—1863).

Harmadik szám (március): *L. Dugas*, Az akarat «formális» nevelése. Hogyan valósul meg az Én egysége? — *M. Ginier*, A kisedővők és a leányiskolák női felügyelete. — *Ch. Guérin de Guer*, A nyelvjárás az iskolában. — *André Bellessort*, Boileau, Páris polgára. — *Émile Ripert*, Egy auvergnei költő: Arsène Vermeuzen. — *A. Lechevalier*, Jegyzetek és elmélkedések a franciaországi népoktatás történetéhez.

*

La Revue de l'Enseignement des Sciences. V. Année. Paris 1911. (Évenként tíz füzetben jelenik meg.)

Második szám (február): *A. Tresse*, A logaritmusok elméletének egy előadásmódja. — *G. Valiron*, A számtani és algebrai tantervről. — Jelentés a felső osztályok fizikai és mennyiség-tani oktatásáról.

*

Rivista Pedagogica. Pubblicazione mensile dell' Associazione per gli Studi Pedagogici. Fondata da *Luigi Credaro*. Direttori: *Paulo Vecchia*, *Italo Raulich*. Roma, 1910—11. Anno IV. Vol. II.

Harmadik szám (március): *Pasquale d'Ercole*, Az egyetemi didaktika kérdésének felvetése és megoldása 60 évvel ezelőtt egy Hegelianus művében. — *Antonio Marchesini*, Az önmunkásság nevelő értéke. — Prof. *Francesca Ciancio*, Az unalom. — *Ludovico Limeutani*, Energetika és pedagógia. — *Augusto Monti*, Egy a gimnázium alsó fokán tanító irodalom-tanár beszámolója.

*

Education. A monthly magazine devoted to the Science, Art and Philosophy and Literature of Education. *Frank Herbert Palmer*, Editor. Boston 1910—11. Vol. XXXI.

Hetedik szám (március): *Arley Battlow Schow*, A német iskolák vallási kérdésének történeti jelentősége. — *James Parton Haney*, Ipari nevelés. — *Clayton H. Ranck*, Önsegítség a college hallgatói között. — *Emma Müller Bolenius*, Szóbeli fogalmazás. — *Raymond G. Laird*, A középiskola kereskedelmi tanfolyama. — *Frank R. Arnold*, Színházművészet a collegeben. — *Arthur S. Deuring*, A középiskolák élettani tanfolyama. — *Maud Elma Kingsley*, Ismétlő kérdések Scott «Lay of the Last Minstrel»-jéhez.